EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 26.9.2024.
COM(2024) 423 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko Komisijai izdod norādes risināt sarunas par nolīguma starp Eiropas Atomenerģijas kopienu (*Euratom*) un Korejas pussalas Enerģētikas attīstības organizāciju (*KEDO*) atjaunošanu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IEVADS

1995. gadā ASV, Japāna un Korejas Republika nodibināja Korejas pussalas Enerģētikas attīstības organizāciju (*KEDO*). Tās galvenais mērķis bija nodrošināt divus vieglā ūdens kodolreaktorus (*LWR* projekts) Korejas Tautas Demokrātiskajai Republikai (KTDR jeb Ziemeļkorejai). *Euratom* bijusi pilntiesīga *KEDO* locekle kopš 1997. gada. Nolīgums, kas reglamentē *Euratom* loceklību Korejas pussalas Enerģētikas attīstības organizācijā (*KEDO*), zaudēja spēku 2024. gada 31. maijā.

2023. gada novembrī Korejas Republika pārējās *KEDO* valdes locekles (ASV, Japānu un *Euratom*) informēja par rezolūciju pagarināt *KEDO* darbības termiņu uz 2024.–2027. gada periodu. Japāna *KEDO* darbības termiņa pagarināšanai piekrita 2024. gada sākumā, savukārt ASV piekrišanu deva tikai nesen – 2024. gada jūlijā. *Euratom* piekrišanu vēl nav devusi.

Saskaņā ar *Euratom* līguma 101. panta otrajā daļā noteikto procedūru sarunas par nolīgumiem starp *Euratom* un starptautiskām organizācijām, piemēram, *KEDO*, risina Komisija saskaņā ar Padomes iepriekš dotajām norādēm. Pēc tam nolīgums, par ko būs panākta vienošanās, būs jāapstiprina Padomei, un tikai tad Komisija to varēs noslēgt *Euratom* vārdā. Tāpēc Padomes sarunu norāžu izdošana Komisijai ir *Euratom* un *KEDO* nolīguma atjaunošanas pirmais posms. Tālāk sīkāk izklāstīto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka *Euratom* interesēs ir atjaunot savu loceklību, un tādēļ tā Padomei iesniedz ieteikumu, ar ko tā tiek pilnvarota risināt sarunas par loceklības turpināšanu.

KEDO pašlaik neveic nekādas operatīvās darbības. Tās turpmāka pastāvēšana palīdz aizsargāt tās locekļu, arī *Euratom*, finansiālās un juridiskās intereses. Loceklības saglabāšanai nebūs vajadzīgas finanšu iemaksas no ES budžeta.

2. KONTEKSTS

KTDR neizpildīja ieroču neizplatīšanas saistības, tāpēc 2006. gada 30. maijā *KEDO* izbeidza operacionālās darbības. Tomēr gadu vēlāk *KEDO* valde nolēma, ka organizācijai būtu jāturpina pastāvēt kā juridiskai personai šādu finansiālu un juridisku iemeslu dēļ:

- *lai tā varētu turpināt uzturēt finanšu prasības pret KTDR*.

  Ja KEDO beigtu pastāvēt bez pēctecības, šīs prasības zaudētu spēku. *KEDO* kopējās finanšu prasības pret KTDR pašreiz ir līdzvērtīgas aktīvam 1,89 miljardu USD vērtībā. *[NB!* KEDO *vairs nav nekādu prasību pret galveno darbuzņēmēju Korejas Republikas energouzņēmumu (*Korea Electric Power Corporation *(*KEPCO*)).]* Viena iespēja, kā sadalīt šādu aktīvu, būtu dalījumu veikt, balstoties uz katras iemaksājušās līgumslēdzējas puses iemaksu kopējo īpatsvaru. Tas nozīmētu, ka *Euratom* būtu tiesības uz 4,7 %;

- *lai* KEDO *loceklēm nodrošinātu tiesisko aizsardzību pret saukšanu pie atbildības vai kompensācijas prasībām.*

  2011. gada septembrī KTDR no *KEDO* pieprasīja 5,6 miljardu USD kompensāciju par to, ka tā nebija pabeigusi *LWR* projektu. Papildus šai KTDR prasībai prasības pret *KEDO* vai tās loceklēm teorētiski varētu rasties no valstij piederošajām bankām, ar kuru starpniecību Japāna un Korejas Republika veica savas finansiālās iemaksas *KEDO* (attiecīgi ar *JBIC* un *KEXIM* starpniecību). Šīs iemaksas tika īstenotas aizdevumu veidā, un tie nav pilnībā atmaksāti;

- *joprojām pastāv finansiālas intereses attiecībā uz* KEDO *galveno darbuzņēmēju* KEPCO.

  Starp *KEDO* un *KEPCO* panāktā vienošanās par nolīguma izbeigšanu paredzēja, ka *KEPCO* pārņem visas nenokārtotās *KEDO* saistības (galvenokārt prasības no apakšuzņēmējiem) apmaiņā pret noteiktiem *KEDO* aktīviem. Ievērojot dažus nosacījumus, papildu labumu, ko *KEPCO* iegūtu no šo aktīvu tālākpārdošanas vai atkalizmantošanas, būtu jādala ar *KEDO*;

- KEDO *joprojām pieder KTDR uzstādītā infrastruktūra un aktīvi*, kuros investēti aptuveni 500 miljoni USD. Ja *KEDO* beigtu pastāvēt, šī infrastruktūra un aktīvi kļūtu par KTDR īpašumu.

KEDO uzdevumi pašlaik ir šādi: kalpot par kontaktpunktu ar KTDR, *KEDO* galveno darbuzņēmēju *KEPCO*, kopā ar Japānas Starptautiskās sadarbības banku (*JBIC*) un Korejas Eksporta un importa banku (*KEXIM*), kā arī ziņot valdes loceklēm un nodrošināt koordināciju starp tām.

Šī "tukšas čaulas *KEDO*" darbība līdz šim ir finansēta tikai no esošajiem KEDO līdzekļiem bez tās locekļu papildu finanšu iemaksām.

3. *EURATOM* PAŠREIZĒJĀ LOCEKLĪBA *KEDO*

Atkārtotas sarunas par *Euratom* loceklību *KEDO* notika 2007. gadā, kad tika nolemts saglabāt tās loceklību *KEDO*, kuras darbība samazināta līdz tukšai čaulai.

Šis lēmums atspoguļoja viedokli, ka loceklības saglabāšana ir *Euratom* interesēs. Pretējā gadījumā *Euratom* vairs nebūtu tiesīga uz daļu no iespējamā labuma, ko *KEPCO* varētu gūt no bijušā *KEDO* aprīkojuma pārdošanas, vai uz daļu KTDR maksājumu *KEDO*. *Euratom* kā locekle būtu tiesīga saņemt daļu, kas proporcionāla tās iemaksu īpatsvaram kopējās iemaksās, t. i., maksimāli aptuveni 89 miljonus EUR (šī summa balstīta uz *Euratom* iemaksām un neietver procentus).

Turklāt, ja *Euratom* vairs nebūtu organizācijas locekle, tai nesaglabātos likumīgās tiesības uz *KEDO* aktīviem KTDR. Visbeidzot, iespējamas saukšanas pie atbildības vai kompensācijas prasību gadījumā *Euratom* zaudētu jebkādu kontroli pār aizsardzību, ko pašlaik bauda *KEDO* locekles, organizācijai turpinot pastāvēt kā juridiskai personai.

Šī pieeja tika izmantota attiecībā uz *KEDO* nolīguma atjaunošanu 2012., 2015., 2018. un 2021. gadā.

4. LĒMUMS SAGLABĀT *KEDO* KĀ JURIDISKAS PERSONAS PASTĀVĒŠANU PĒC 2024. GADA 31. MAIJA

Galvenie iemesli, kuru dēļ pārējās valdes locekles nolēma, ka *KEDO* jāpastāv arī pēc 2024. gada 31. maija, joprojām ir tie paši:

(a) turpināt uzturēt *KEDO* finanšu prasības pret KTDR,

(b) četrām pilntiesīgajām *KEDO* loceklēm nodrošināt turpmāku aizsardzību pret juridiskām prasībām no KTDR neatkarīgi no to pamatotības,

(c) saglabāt likumīgas tiesības uz *KEDO* piederošo infrastruktūru un aktīviem KTDR, kā arī

(d) saglabāt iespējamību, ka vēlākā posmā *KEDO LWR* projekta galvenajam darbuzņēmējam pēc bijušā *KEDO* aprīkojuma tālākpārdošanas būs *KEDO* jāatlīdzina.

Pašreizējais nolīgums, kas reglamentē *Euratom* loceklību *KEDO*, zaudēja spēku 2024. gada 31. maijā. Par loceklības saglabāšanu Komisijai būs jāvienojas sarunu ceļā, vadoties pēc Padomes izdotajām sarunu norādēm.

Tāpat kā iepriekšējās nolīguma atjaunošanas reizēs Padomes norādēs būtu jāņem vērā, ka *KEDO* arī turpmāk tiks pilnībā finansēta no esošajiem līdzekļiem; tas nozīmē, ka *Euratom* loceklības saglabāšana ES budžetam neradīs nekādas izmaksas. Šis nosacījums, kas bija iekļauts līdzšinējos atjaunotajos nolīgumos, būtu jāiekļauj arī visos turpmākajos atjaunotajos nolīgumos ar *KEDO*.

Turklāt, ņemot vērā iepriekšējo *KEDO* darbības pagarināšanas pasākumu atkārtošanos un ilgumu un faktu, ka no *Euratom* un dalībvalstīm netiek prasīts uzņemties finansiālas saistības, turpmākajiem nolīguma darbības pagarinājumiem būtu jāpiemēro vienkāršota pieeja, pamatojoties uz plašāku Padomes piešķirtu pilnvarojumu Komisijai risināt sarunas par turpmākiem darbības pagarinājumiem. Šīs plašākais pilnvarojums nozīmētu, ka Komisija varētu risināt sarunas par vairāk nekā vienu nolīguma atjaunojumu, ar nosacījumu, ka *Euratom* loceklības atjaunošanai *KEDO* nav finansiālas ietekmes uz ES budžetu.

5. SECINĀJUMS

Argumenti, kuru dēļ tika pieņemts lēmums turpināt loceklību pēc 2007. gada un pēc tam pēc 2012., 2015., 2018. un 2021. gada, joprojām ir tie paši. Labākais veids, kā aizsargāt *Euratom* intereses, ir turpināt loceklību "tukšas čaulas *KEDO*" arī pēc 2024. gada 31. maija. Ja *Euratom* saglabātu loceklību organizācijā pēc minētā datuma, tai (lai arī mazticami) joprojām būtu iespēja saņemt atlīdzinājumu (maksimāli aptuveni 89 miljonu EUR apmērā), ja aprīkojuma tālākpārdošanas rezultātā tiktu saņemta atmaksa no *KEDO* galvenā darbuzņēmēja vai ja tiktu apmierināta *KEDO* prasība pret KTDR. Loceklības saglabāšana arī nodrošina vislabāko aizsardzību pret jebkādu saukšanu pie atbildības un dos iespēju *Euratom* arī turpmāk tieši iesaistīties visās diskusijās (*KEDO* satvarā un ar trešām personām) par šiem jautājumiem.

Tāpēc Komisija iesaka Padomei pieņemt lēmumu, ar ko Komisiju pilnvaro risināt sarunas par *Euratom* un *KEDO* nolīguma atjaunošanu, balstoties uz sarunu norāžu projektu.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko Komisijai izdod norādes risināt sarunas par nolīguma starp Eiropas Atomenerģijas kopienu (*Euratom*) un Korejas pussalas Enerģētikas attīstības organizāciju (*KEDO*) atjaunošanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 101. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) 2024. gada 31. maijā nolīgums starp *Euratom* un *KEDO* zaudēja spēku.

(2) Paredzams, ka *KEDO* valde nolems, ka *KEDO* jāturpina darboties kā starptautiskai organizācijai arī pēc 2024. gada 31. maija.

(3) Finansiālu un juridisku iemeslu dēļ *Euratom* interesēs ir saglabāt loceklību *KEDO*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Komisija tiek pilnvarota *Euratom* vārdā risināt sarunas par *Euratom* loceklības saglabāšanu *KEDO* saskaņā ar pielikumā izklāstītajām sarunu norādēm.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs